

Posudek diplomové práce

Autorka: Bc. Klára Houlíková

Název práce: Souvislost kvality attachmentové vazby a poruch příjmu potravy

Diplomová práce se věnuje zkoumání vztahu mezi kvalitou attachmentu a poruchami příjmu potravy. Práce je členěna na část teoretickou, empirickou a diskusi. V teoretické části studentka vymezuje poruchy příjmu potravy, možnosti terapie a teoretické pohledy, které se k tématu vztahují, zároveň vymezuje i téma citové vazby. K teoretické části bych podotkla několik neduhů, které vnímám jako důležité. Jedná se zejména o samotné vymezení a popsání konkrétních poruch příjmu potravy, jelikož studentka se zabývá pouze některými těmito poruchami a nijak nevysvětluje proč vybírá pouze mentální anorexii, mentální bulimii a psychologické přejídání (s tím, že psychologické přejídání nepatří dle současné MKN mezi diagnostikovatelnou poruchou) a další poruchy příjmu potravy ani nezmiňuje. Zároveň chybí přehled teorií, které by vysvětlovaly vznik poruch příjmu potravy z výzkumného hlediska, představené teorie v práci jsou pouze přehledy, které vycházejí z několika (opět není zdůvodněno proč právě tento výběr) psychoterapeutických směrů a jejich pohledu na problematiku. Chválím ale za zahrnutí pohledu rodinné terapie Chvály a Trapkové, jejichž přístup je v současné době u poruch příjmu potravy psychoterapeutickou metodou první volby.

Teorii attachmentu studentka představuje správně, ale doplnila bych ji zastřešující kapitolou o diagnostice attachmentu z důvodu, že je ve vztahu s tématem práce. Zároveň není v práci nijak zdůvodněna volba výzkumné metody PBI a případně možné jiné alternativy posouzení attachmentu. Zdůvodnění, že PBI bylo zvoleno pro jednoduchost a rychlost v administraci a vyhodnocování je u výzkumné závěrečné práce nepřijatelné, volba výzkumné metody má vycházet z výzkumných cílů tak, aby umožnila jejich nejkvalitnější zodpovězení. PBI obsahuje pouze dimenze míry kontroly a míry péče, což u tak komplexně zaměřeného cíle práce vnímám jako velmi redukcující. Ohledně volby PBI si studentka také protiřečí, protože cituje výzkum Palmera (1988), který na rozdíl v typu attachmentu dle PBI u poruch příjmu potravy neukazuje. Oceňuji však, že se studentka v teoretické části věnovala popisu aktuálních výzkumů u poruch příjmu potravy v souvislosti s attachmentem.

Výrazné výhrady vnímám ovšem v empirické části, kdy z mého hlediska výzkumný design postrádá vnitřní propojenou logiku. Již samotný cíl výzkumu nekorresponduje s tématem práce a následně s výzkumnými otázkami. Je zaměřován attachment s vnímáním vztahů v rodině, což mohou být (pokud by se jasně nevymezilo) odlišné složky a odlišné teoretické koncepty. Výzkumné otázky také nereflektují téma attachmentu, který je následně měřen dotazníkem, ale jsou mířeny k otázce vnímání, které ovšem není nijak konkrétně vymezeno a specifikováno. V textu práce nedává smysl, že studentka popisuje, že postupovala při zpracování od určení výzkumné

populace, kterou by ráda studovala k následné tvorbě výzkumných otázek, čímž vztah mezi těmito dvěma proměnnými působí spíše jako náhodný.

Výzkumné otázky a cíl práce v sobě obsahují velké množství témat, kterou nejsou dostatečně reflektována (jak ve vymezení a významu, tak také v teoretické části). Nerozumím zařazení výzkumné otázky subjektivního vnímání dospělosti a vztahu symptomů PPP a rodinného vztahu v souvislosti s tématem a cílem práce. Není pro mě také srozumitelné, z jakého důvodu byla prvotní věková hranice respondentů max. 25 let, pochopitelná je pouze spodní věková hranice s ohledem na validitu dotazníkové metody.

Výzkumný soubor v takto pojaté práci, která dle svého vyjádření využívá „smíšenou výzkumnou strategii“ v počtu 3 osob, které byly získány pomocí sociálních sítí, je naprosto nedostatečný. Tímto způsobem výběru nelze ověřit, zda respondenti skutečně splňují základní kritérium poruchy příjmu potravy a jimi sdělené informace nelze nijak objektivizovat, nelze také odlišit, zda není přítomna jiná komorbidita, která by mohla mít vliv jak na typ attachmentu, tak také na způsob vnímání rodinných vztahů (jako jsou například poruchy osobnosti). O vhodné indikaci respondentů z hlediska diagnózy také vyvolávají pochyby tvrzení, že „dívky o své nemoci přemýšlejí nebo že jejich obtíže vymizely“, což bývá u poruch příjmu potravy krajně netypické. V hodnocení významu a přínosu práce se také studentka dopouští „nešvaru“, kdy vykonanou práci hodnotí na základě přínosu pro sebe, a nikoliv na základě přínosu pro vědu a obor.

Z hlediska analýzy dat pro mě není srozumitelné, jakým způsobem studentka postupovala, v určitých pasážích mluví o smíšené kvalitativně-quantitativní strategii, v jiných částech mluví o zakotvené teorii. Ani jeden z těchto přístupů však studentka v práci nenaplnuje a takto pojatým způsobem výzkumu je ani nelze naplnit – na kvantitativní část je nedostatek respondentů, kvalitativní metodologii neodpovídá volba otázek, metod a způsob zpracování dat, pro zakotvenou teorii neexistují data, na kterých by šlo vytvořit nový pohled či novou teorii. V rámci interpretace dat opět nevidím logiku v otázkách po subjektivním vnímání dospělosti, spokojenosti rodičů ve svém vztahu, spouštěči poruch příjmu potravy, zároveň attachment a kvalita rodinných vztahů, kterou studentka v analýze dat mapuje, jsou dva odlišné koncepty.

V rámci vyhodnocení dat a jejich interpretace studentka také nezodpovídá výzkumné otázky, které si stanovila a směšuje výpovědi respondentů s vlastními nijak nepodloženými (v teorii a v celé práci) úvahami, kdy ale celá tato úvaha působí dosti nekonsistentním dojmem. Více času by také bylo vhodné věnovat také přípravě polostrukturovaných rozhovorů, protože některé z otázek, které v nich studentka respondentům pokládá, působí sugestivním dojmem, současně také není zřejmý její vztah k respondentům, protože dle záznamů jim během výzkumu tykala. V práci by

bylo vhodné zohlednit jejich společný vztah, způsob vzájemného chování během dotazování a jeho možný vliv na proces výzkumu.

Nicméně z práce je patrna snaha studentky o její vypracování, zájem o téma a o propojení těchto dvou teoretických konceptů a snaha výzkumně obohatit současný stav poznání. Mohu předpokládat, že pokud by studentka měla na zpracování více času, že by výsledek empirické části byl zajímavý a obohacující. Teoretická část je zpracována na znatelně kvalitnější úrovni než část empirická, k čemuž došlo odhadem z důvodu časového tlaku před odevzdáním.

Závěr: práce je po obsahové stránce na hranici přijatelnosti, po formální stránce přijatelná. Během obhajoby doporučuji, aby se studentka vyjádřila k výhradám k metodologické části a dopracovala v rámci obhajoby adekvátnější výzkumný postup a zpracování dat v případě, že by na zpracování práce měla více času. Pokud studentka toto dopracování práce v rámci její obhajoby zvládne, přikláním se následně k výsledku prospěla.

V Praze dne 14. 8. 2018

PhDr. Ivana Křížová, Ph.D.